

Mjölby kommun

mjolbykommun@mjolby.se

Beslut för grundskola efter tillsyn i Egebyskolan L i Mjölby kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mjölby kommun att senast den **20 april 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Mjölby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta ingår bland annat att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Mjölby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja eleverna mot utbildningens mål.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Mjölby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp elevernas upplevelse av trygghet.
- Rektorn ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, planera för och genomföra dessa. Hela arbetsprocessen ska dokumenteras.

Bedömning

Tillsynen visar att rektorn behöver stärka skolenhetens målinriktade arbete mot kränkande behandling. Rektorn behöver säkerställa att elevhälsans arbete riktat mot grundsärskolan främst är förebyggande och hälsofrämjande. Rektorn ska också se till att elevernas upplevelse av trygghet följs upp inom ramen för skolenhetens systematiska kvalitetsarbete.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling. Utredningen visar att alla uppgifter om kränkande behandling inte anmäls. Det saknas en samsyn bland personalen om vad som är en kränkning och all personal vet inte hur de ska gå till väga för att anmäla uppgifter om kränkande behandling. Utredningen visar också att grundsärskolan inte är delaktig i det övergripande trygghetsarbetet på Egebyskolan. Det görs inte heller någon systematisk kartläggning av elevernas upplevelse av trygghet i skolmiljön för grundsärskolan. Det saknas också en utvärdering av det målinriktade arbetet mot kränkande behandling i grundsärskolans plan mot kränkande behandling. Bristerna medför sammantaget att skolan inte kan anses bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av skollagen framgår vidare att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av skollagen framgår också att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Av läroplanen för grundsärskolan, avsnitt 2.1, framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper.

Det förekommer att det sker kränkningar av elever som inte anmäls till rektorn. Av intervju med lärare framgår att spott och slag förekommer mellan elever. Då går lärarna in och förhindrar att det händer igen. Inga anmälningar om kränkande behandling upprättas. En lärare berättar att hen innevarande termin sett tillfällen då en personal gått över gränsen mot elever. Hen berättade för rektorn om händelsen, och rektorn sa till läraren att prata med den aktuella personalen, men uppmanade inte läraren att göra en anmälan av uppgifter om kränkande behandling. Rektorn uppger vid tillsynstillfället att ingen elektronisk anmälan har gjorts av läraren i det aktuella fallet och att hen behöver ta upp med personalen att anmälningar ska göras.

Personalen har inte gemensamt diskuterat vad som kan utgöra en kränkning och det är oklart för lärarna hur och när de ska göra en anmälan om kränkande behandling. Av intervju med rektorn och lärare framgår att de inte gemensamt i personalgruppen diskuterat vad som kan utgöra en kränkning, lärarna har dock på eget initiativ pratat om vad som är en kränkning men dessa samtal har inte varit med den samlade personalgruppen eller med rektorn. Lärarna berättar samtidigt att de inte kommer till frågan om vad som är en kränkning utan diskussionerna blir mer knutna till den eventuella situation som uppstått. Av intervju med lärargruppen framgår att de inte vet hur man gör en anmälan om kränkande behandling. Rektorn understryker i intervjun att rutiner kring det målinriktade arbetet mot kränkande behandling snarast kommer att lyftas med personalgruppen.

Grundsärskolan är inte delaktig i det målinriktade arbetet mot kränkande behandling på Egebyskolan. Av intervju med lärare framgår att de inte vet hur grundsärskolan är med i Egebyskolans målinriktade arbete mot kränkande behandling. Lärare och representanter för elevhälsan berättar att grundsärskolan saknar lärarrepresentant i trygghetsgruppen på skolan. Lärarna berättar också att de är osäkra på vad trygghetsgruppen är. Av intervju med rektorn framgår att planen mot kränkande behandling inte är skriven utifrån grundsärskolans behov. Som framgår under rubriken *Styrning och utveckling av verksamheten* görs inte heller någon systematisk kartläggning av elevernas trygghet i grundsärskolan. Planen mot kränkande behandling utvärderas inte heller systematiskt mot grundsärskolan berättar rektorn. Rektorn uppger att hen ser ett behov av att stärka grundsärskolans arbete med planen mot kränkande behandling. Skolinspektionen har tagit del av "Egebyskolans och fritidshemmets likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling 2017-2018". Av de 14 trygghetsfrämjande aktiviteter som framgår av planen är det en aktivitet som särskilt är inriktad mot grundsärskolan. Av planen framgår vidare att utvärdering av fjolårets

insatser endast har gjorts utifrån fritidshemmets och grundskolans verksamhet. Utvärdering kopplad till grundsärskolan saknas. Av intervju med representanter för elevhälsan framgår att en av representanterna i elevhälsan är med i Egebyskolans grupp som reviderar planen mot kränkande behandling. De intervjuade uppger dock att de har låg kännedom om grundsärskolans del i Egebyskolans plan mot kränkande behandling. Ingen av de intervjuade kan svara på i vilken grad aktiviteter i planen mot kränkande behandling är anpassade efter grundsärskolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten på Egebyskolans grundsärskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Mjölby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid Egebyskolans grundsärskola. Det råder oklarheter kring vilka mål som gäller för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Vidare är de insatser som elevhälsan gör riktade mot grundsärskolan få. Bristerna i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete medför en risk att elevernas utveckling mot de nationella målen försvåras.

I skollagen anges att för eleverna i grundsärskolan ska det finnas elevhälsa och att elevhälsan främst ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. En samlad elevhälsa ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För elevhälsans psykologiska insatser ska det finnas tillgång till psykolog. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) framgår att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper. Vidare framgår att i de mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bl.a. elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling.

Av intervjuer med rektor och elevhälsan framgår att det är oklart om det finns uppställda mål för elevhälsans arbete i grundsärskolan. Vissa i elevhälsan menar att det finns målsättningar dokumenterade, dock har inte alla representanter i elevhälsan tagit del av dessa. Intervjuade berättar att de inte arbetar så mycket mot grundsärskolan. Det framhålls också att det är svårt att specificera vad som gäller för grundsärskolan då de mål som sätts för elevhälsans arbete gäller för Egebyskolan som helhet.

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår också att det görs få förebyggande och hälsofrämjande insatser i grundsärskolan. Lärarna kan inte ge några exempel på förebyggande eller hälsofrämjande insatser som elevhälsan gör riktade mot grundsärskolan. Lärarna berättar att elevhälsan inte är ute i grundsärskolans verksamhet och de deltar inte vid arbetslagets möten eller vid utvärderingar av grundsärskolans arbete. Rektorn berättar att elevhälsan framförallt kopplas in på signal från lärarna. Bland annat har det handlat om handledning av skolpersonalen om exempelvis kommunikation och lågaffektivt bemötande.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten på Egebyskolans grundsärskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Mjölby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Det görs ingen systematisk kartläggning av elevernas upplevelse av trygghet i grundsärskolan. Då det finns brister i dokumentationen av elevernas upplevelse av trygghet saknar skolenheten underlag för att kunna analysera vad som påverkar resultaten. Det saknas därmed också underlag för att kunna identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser. Bristerna har en negativ inverkan på elevernas möjligheter att nå utbildningsmålen och att utvecklas så långt som möjligt.

Av skollagen framgår att en systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras på skolenhetsnivå. Rektorn ansvarar för att ett sådant kvalitetsarbete genomförs. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra författningar uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165, s. 304 och 308) betonas att syftet med allt kvalitetsarbete är att det ska leda till förbättringar. Det är därför ytterst angeläget att kunskapen om eventuella brister i en verksamhet verkligen följs av åtgärder för förändring och förbättring.

Av läroplanen för grundsärskolan, avsnitt 2.8, framgår att rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Elevernas upplevelse av trygghet i skolmiljön följs inte upp på skolnivå. Av intervjuer med rektor och lärare framgår att skolan kontinuerligt kartlägger elevernas upplevelse av trygghet i skolmiljön. Detta görs terminsvis i samband med samtal med elevens vårdnadshavare. Lärarna dokumenterar dessa samtal men informationen sammanställs inte för att ge en översiktsskild av hur eleverna i grundsärskolan upplever tryggheten på skolan. Av intervju med rektorn framgår att ingen systematisk kartläggning av elevernas trygghet görs.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten på Egebyskolans grundsärskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Mjölby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Mjölby kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Mjölby kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Mjölby kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Allan Westerdahl

Beslutsfattare
Signerat av: Allan Westerdahl

X Tobias Thorén

Föredragande
Signerat av: Tobias Thoren

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Egebyskolan L

Fakta om Egebyskolan L

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Mjölby kommun under hösten 2017. Egebyskolan L besöktes av Skolinspektionen den 27 november 2017.

Egebyskolans grundsärskola med inriktning träningskola är en kommunal skolenhet som omfattar årskurserna 1–9 fördelade på tre klasser. Skolenheten är belägen vid Egebyskolan. Skolenheten hade totalt 15 elever vid tillsynstillfället. Skolenheten leds av en rektor som även är rektor för Egebyskolans grundskola.

Måluppfyllelse

Det saknas nationell statistik för Egebyskolans grundsärskola.